

Tadqiqot.uz

XALQARO ILMIY-AMALIY KONFERENSIYA

**SOHA LINGVISTIKASI: TILSHUNOSLIK
VA TIBBIYOT INTEGRATSIYASINING
MUAMMOLARI, YECHIMLARI HAMDA
ISTIQBOLLARI**

**10-NOYABR
2021**

BUXORO, UZBEKISTAN

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI
BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

SOHA LINGVISTIKASI:
TILSHUNOSLIK VA TIBBIYOT
INTEGRATSIYASINING
MUAMMOLARI, YECHIMLARI
HAMDA ISTIQBOLLARI
mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
materiallari

Buxoro, 10-noyabr, 2021-yil

© Tadqiqot.uz

**MINISTRY OF HIGHER AND SECONDARY SPECIAL
EDUCATION OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN**

BUKHARA STATE UNIVERSITY

**LINGUISTICS OF DIFFERENT
FIELDS:
PROBLEMS, SOLUTIONS AND
PROSPECTS OF LINGUISTICS
AND MEDICAL INTEGRATION**

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE**

Bukhara, November 10, 2021

**МИНИСТЕРСТВО ВЫСШЕГО И СРЕДНЕГО
СПЕЦИАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ
УЗБЕКИСТАН**

БУХАРСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ

**ОТРАСЛЕВАЯ ЛИНГВИСТИКА:
ЗАДАЧИ, РЕШЕНИЯ И
ПЕРСПЕКТИВЫ
ЛИНГВИСТИКИ И
МЕДИЦИНСКОЙ ИНТЕГРАЦИИ**

**МЕЖДУНАРОДНАЯ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ
КОНФЕРЕНЦИЯ**

Бухара, 10 ноября 2021 г.

© Tadqiqot.uz

“Soha lingvistikasi: tilshunoslik va tibbiyot integratsiyasining muammolari, yechimlari hamda istiqbollari” mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari.–Buxoro: Tadqiqot.uz, 2021.

Buxoro davlat universiteti O`zbekiston Respublikasi oliy va o`rta maxsus ta`lim vazirligi, O`zbekiston Respublikasi innovatsion rivojlanish vazirligi, O`zbekiston Respublikasi sog`liqni saqlash vazirligi, O`zbekiston Respublikasi tadqiqot.uz. markazi, Buxoro davlat universitetining Pedagogika instituti bilan hamkorlikda “Soha lingvistikasi: tilshunoslik va tibbiyot integratsiyasining muammolari, yechimlari hamda istiqbollari” mavzusida xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya o`tkazdi.

O`zbek, rus, ingliz tillaridagi mazkur konferensiya materiallarida tilshunoslikda til, shaxs, jamiyat munosabatlari tadqiqi muammolari va innovatsion g`oyalar tizimini shakllantirish istiqbollari; o`zbek tili tibbiyot leksikografiyasi va terminologiyasini rivojlantirish ijtimoiy zaruriyat; tibbiyot ta`limida lingvokulturologiya va psixolingvistikaning ahamiyati hamda dolzarbligi; tibbiy birliklarning lingvopoetik tadqiqi; amaliy filologiyani rivojlantirish kabi mavzular doirasida mulohaza yuritilgan.

Mas`ul muharrir

**filologiya fanlari doktori,
professor Abuzalova M.Q.**

Taqrizchilar

**filologiya fanlari nomzodi,
dotsent Nazarova S.A.**

**filologiya fanlari nomzodi,
dotsent G`aybullayeva N.I.**

**tibbiyot fanlari doktori (PhD),
dotsent Ixtiyarova G.A.**

**To`plovchi va nashrga
tayyorlovchi**

**pedagogika fanlari nomzodi,
professor Yuldasheva D.N.**

Mazkur to`plamga kiritilgan maqolalar va tezislarning mazmuni, statistik ma`lumotlar hamda bildirilgan fikr hamda mulohazalarga mualliflarning o`zlari mas`uldirlar.

© Buxoro, Tadqiqot.uz, 2021

4. Komilova X. Gapda so‘zlarning bog‘lanishi. –Toshkent, 2001.
5. Скобликова Е.С.Согласование и управление в русском языке.– М.,2001.–С.: 26.
6. Виноградов В.В.Грамматика русского языка.Т.II,ч.II,ч.–М, 2005. –С.: 22.
7. Sayfullayeva R.R., Mengliyev B.R., Qurbonova M.M., Raupova L.R., Abuzalova M.Q., Yo.,ldosheva D.N. Hozirgi o‘zbek tili <http://library.ziyonet.uz/ru/book/119110>

O‘zbek shevalarini lingvo-geografik xaritalashtirish

Atullo Rakhmatovich Akhmedov*

Sevara Mahmud qizi Po‘latova **

10.5281/zenodo.5685062

Annotatsiya. Ushbu maqola arealogiyaning asosiy maqsadi sanalgan xaritalashtirish masalasidadir. Bunda xaritalashtirishning turlari va dialektologik atlaslarning na‘munalari borasida fikr yuritilgan. Xaritalashtirishdagi turli usullar muayyan xaritaning maqsadiga, mazmuniga, foydalanish shakliga va boshqa sabablarga bog‘liq bo‘ladi.

Kalit so‘zlar: *dialektologik atlaslar, diagramma, kartodiagramma, kartografiya, dialektografiya, anketa*

Biror til yoki dialektga xos xarakterli lingvistik xususiyatlarning tarqalish chegarasini aks ettirgan albom yoki kitob shaklida nashr qilingan kartalar yig‘indisi dialektologik atlas sanaladi. Dialektologik atlaslar biror xalq tili va xalq tarixini, uning millat bo‘lib shakllanishini o‘rganishda alohida ahamiyatga ega bo‘ladi.

Xaritalar bir necha xil ko‘rinishda bo‘lishi mumkin [1;45]. Masalan, harakatdagi hodisalarni ifodalovchi xaritalar. Bunda harakatdagi hodisalar alohida tasvirlash usuli sifatida xaritada ko‘rsatiladi. Masalan, tojik tilining kengayib borish harakati, singormanizmning yo‘qolib borish tezligi. Harakatdagi belgilar joylashish xarakteri bo‘yicha turlicha bo‘lishi mumkin: nuqtali, chiziqli, maydonli, yoyilgan, uzluksiz. Xaritani maqsadiga va xaritaga olinayotgan hodisaning xususiyatiga mos holda harakatdagi belgilar yordamida harakatlanayotgan hodisaning yo‘lini, harakat usulini, yo‘nalishini va ko‘chib yurish tezligini, sifatini, quvvatini ko‘rsatishi mumkin. Grafik vositalar sifatida sterelkalardan, shuningdek har xil rangdagi, sur‘atdagi va kenglikdagi chiziqlardan foydalaniladi.

Xaritada biror hodisani taqsimlanishini ma‘lum hududiy bo‘linish birligi ichida joylashtiriladigan va hodisani har xil hududiy birlik chegarasida jamlangan (yakuniy, umumiy) qiymatini (miqdorini) ayrim paytda esa tarkibini yoki dinamikasini ifodalaydigan diagrammalar yordamida tasvirlash usuliga kartodiagramma deyiladi.

Kartodiagrammalarni ko‘rgazmali taqqoslash uchun, masalan hodisalarning tarqalish darajasini ko‘rsatishda foydalaniladi. Kartografiyada chiziqli diagrammalar – ustunchalar, tasmachalar va shu kabi vositalardan foydalanish

* Buxoro davlat universiteti dotsenti, filologiya fanlari nomzodi a.r.ahmedov@buxdu.uz

** Buxoro davlat universiteti o‘zbek tilshunosligi kafedrasi o‘qituvchisi E-mail: sevaramahmudqizi@gmail.ru

qulay.

Xaritalarda kamdan-kam hollarda bir xil usul ishlatiladi. Ikkita yoki uchta va undan ko'p usullarni birgalikda qo'shib ishlatish, muayyan xaritaning maqsadiga, mazmuniga, foydalanish usuliga va boshqa sabablarga bog'liq bo'ladi.

Dialektologik atlaslarning dastlabki namunalari XIX asrning oxiri XX asrning boshlarida yaratilgan. Yevropada tuzilgan eng muhim dialektologik atlaslar quyidagilar: Venker va Vredelarning «Nemis tili atlasini» (1876-1926-yillar mobaynida yaratilgan); Marburgdagi nemis dialektologiyasi markaziy instituti nashr etgan «Nemis leksikologik atlasini»; Qiperon va Edmonning 12 jildli «Fransuz tili atlasini» (1902-1912-yillar mobaynida yaratilgan); Yaberg va Yudning 8 jildli «Italyan-Shveytsar atlasini» (1928-1940-yillar mobaynida yaratilgan). Moskvada tuzilgan «Moskva shahridagi markaziy oblastlar rus xalqi shevalari atlasini» (1957-yili nashr etilgan); «Shimoli-g'arbiy oblastlar rus xalq shevalari atlasini» (nashrga tayyorlangan) va respublikalarda nashr etilgan «Ukrayin tili xalq shevalari atlasini», «Belarus tili xalq shevalari atlasini» va boshqalar [2; 60].

O'zbek tilshunosligining hali yosh sohalaridan biri o'zbek dialektologiyasi o'zining boshlang'ich etapi – dialektografiya bosqichini o'tab, endi u to'plangan boy material – baza asosida hozirgi zamon dialektologiyasining nazariy masalalarini ishlash, shu bilan birga lingvistik geografiya masalalari bilan shug'ullanish bosqichiga o'tdi.

O'zbekistonda dialektologik ishlar uch yo'nalish bo'yicha ilmiy ish olib bormoqda. Bular: o'rganilmagan o'zbek shevalarini monografik tadqiq qilish, o'zbek shevalari lug'atini tuzish va o'zbek tili dialektal atlasini yaratishdir.

O'zbek tili shevalarini monografik o'rganish sohasida anchagina ishlar qilindi. Bunday kuzatishlarning natijalari maxsus monografiyalar, maqolalar va to'plamlarda e'lon qilindi. Ayrim tekshirishlarda keltirilgan leksik materiallar va ekspeditsiyalarda to'plangan materiallar asosida o'zbek shevalarining lug'ati tayyorlandi va nashr etildi.

O'zbek shevalarini lingvistik geografiya metodi bilan o'rganish ishi 1944-yilda boshlangan edi. Prof. A.K.Borovkov o'zbek tili shevalari atlasini yaratish maqsadida «O'zbek sheva-lahjalarini tekshirishga doir savol - javoblar» anketasini tuzdi. Shu anketa asosida 1945-1950-yillar mobaynida Farg'ona vodiysi shevalaridan materiallar to'plandi. Lekin o'sha vaqtlarda respublikada dialektologik ishlarni birlashtiruvchi yagona markazning yo'qligi bu materiallarni ishlab chiqish va kartalarga ko'chirish imkonini bermadi. Oradan 20 yil o'tgandan keyin 1965-yildan boshlab, o'zbek shevalari xususiyatlarini kartalashtirish ishi yana kun tartibiga qo'yildi va dialektal materiallar to'plana boshlandi.

O'zbek dialektlarini kartalashtirish ishini prof. V. V. Reshetov boshlab berdi. U Toshkent viloyatining bir qismini lingvistik tekshirdi va Ohangaron vohasidagi shevalarda uchraydigan fonetik, leksik va grammatik farqlarni kartaga ko'chirdi. O'zbek dialektologiyasida birinchi bo'lib o'zbek qurama shevalarining 49 ta lingvistik kartasini tuzdi.

M. Mirzayev 1955-yilda «Buxoro viloyatidagi o'zbek shevalarini o'rganish uchun anketa», professor A.Aliyev 1964-yilda «Namangan dialekti bo'yicha material to'plovchilar uchun anketa», 1976-yilda professor A. G'ulomov, A. Aliyev, K. Nazarovlar tomonidan «O'zbek tilining mahalliy shevalari bo'yicha

material to'plovchilar uchun metodik qo'llanma» yaratdilar [3; 24].

O'zbek shevalarini lingo-geografik metod asosida ilmiy-tadqiq qilishda A.Shermatov samarali hissa qo'shdi. U «Qashqadaryo guruh shevalari kartasi» ni tuzib chiqdi. Bu tadqiqot 167 karta bilan o'z yakunini topdi.

Keyingi yillarda Orol bo'yi o'zbek shevalari, janubiy va shimoliy Tojikistonda yashovchi o'zbek shevalari, janubiy Qozog'istondagi O'zbek shevalarining lingvistik kartasi ustida qizg'in ish olib borildi.

O'zbek tili dialektologik atlasini tuzish o'zbek adabiy tili imlo va talaffuz normalarini fonetik tuzilishi sistemasi, grammatik qurilishi leksik tarkibini normallashtirishda aniqliklar kiritish uchun; o'zbek shevalarining mavjud tasniflarini to'ldirish, mukammallashtirish; adabiy til va tayanch shahar shevalarining kundalik ta'siri natijasida adabiy tilning o'zbek shevalararo normallashtirishini tezlashtiradi.

O'zbek dialektologlari o'z milliy tillari atlasini yaratish bilan bir qatorda, qardosh dialektologlar bilan birga «Turkiy tillar atlasini»ni ham tuzishni maqsad qilganlar. Bunday atlasni tuzish akademik V.M. Jirmunskiy tashabbusi bilan boshlangan edi.

Uning so'roqligi va programmasi 1960-70-yillarda bir necha bor muhokama qilinib, tasdiqlandi.

Har 3-4 yilda turkiy tillar atlasini yaratish bo'yicha Xalqaro miqiyosida konferensiyalar, yig'inlar o'tkazilib turilgan.

Umumturkiy lingvistik atlasning yaratilishi, turkiy xalqlar tili haqida yangi ma'lumotlar beradi, qardosh tillarning taraqqiyoti fikrimizni kengaytiradi, unga ilmiy nuqtayi nazardan aniqliklar kiritadi.

Ozarbayjon Fanlar akademiyasining akademigi prof. M.Sh.Shiraleyev ozarbayjon tili sharqiy sheva va dialektlar gruppasining dialektologik atlasini, G.Bakinova qirg'iz shevalarining atlasini, X.Doniyorov, R.Qo'ng'urovlar Samarqand viloyati shevalarining lingvistik atlasini tuzishga kirishganlar.

O'zbek xalq shevalari atlasini hozirgi zamon o'zbek tili shevalarining rang-barang xususiyatlarini kartalarda ifodalaydi. Lingvistik kartalarda ko'rsatilgan dialektal xususiyatlar va ularning tarqalishi, tilshunoslarga ayrim til hodisalarining tarixiy taraqqiyoti va o'zbek milliy tilining kelib chiqishi kabi masalalarni yanada chuqurroq o'rganish imkonini beradi. Shuningdek, atlas materiallari tarixchilar, etnograflar uchun ham foydalidir.

O'zbek tili dialektologik atlasini quyidagi vazifa-maqсадlarni ko'zda tutadi:

1. Hozirgi zamon o'zbek adabiy tili ma'lum shevalarga tayanadi. U o'zining imlo va talaffuz normalarini, shuningdek, fonetik sistemasi, grammatik tuzilishi, leksik sostavini normalashtirishda, asosan, Toshkent-Farg'ona til shevalariga asoslansa ham, ayrim hollarda bu shevalar materialini adabiy til normalariga mos kelmaydi. Dialektologik atlasning obyektiv natijalari (xulosalari) bu masalaga to'liq aniqlik kiritadi. Haqiqatan ham, shevalarga xos dialektal xususiyatlarning butun o'zbek tili hududida tarqalishi va uning chegaralarini faqat dialektologik atlas zaminidagina muvaffaqiyatli hal qilish mumkin.

2. Dialektologik atlas materiallari o'zbek shevalarining mavjud tasniflarini to'ldirish, mukammallashtirishga, ularga aniqlik kiritishga yordam beradi. Shuningdek, o'zbek shevalarining paydo bo'lishida qatnashgan turkiy va turkiy

bo'lmagan etnik gruppalarining o'zaro aloqalari natijasida ro'y bergan juda murakkab etnolingvistik taraqqiyot protsessini ham belgilab beradi.

3. Adabiy til va tayanch shahar shevalarining kundalik ta'siri o'zbek xalq shevalarida til faktlarining aralashuvi va tekislasha borish jarayonini tezlashtirdi. Chunki o'zbek xalqining ekonomikasi va madaniyati mislsiz darajada yuksalishi bilan o'zbek adabiy tilining qo'llanish doirasi kengaydi. Adabiy tilning barcha o'zbek shevalararo normalasha borishi asta-sekin dialektal nutqni qisib, og'zaki - so'zlashuv nutq doirasiga ham kirib bordi. O'tmishda genetik jihatdan turlicha bo'lgan o'zbek xalq shevalarining birlashishi uchun xalqning ekonomik va madaniy qoloqligi to'sqinlik qilar edi. Xonliklar va ularning hududiy chegaralanganligi shevalararo farqlarning keskin saqlanib qolishiga sabab bo'ldi. Ayrim til faktlarining qisman aralashuvi va ular orasidagi o'zaro farqning tekislasha borishi butun o'zbek tili tarqalgan hududda bo'lmay, balki bir-biriga yaqin, qo'shni shevalarning o'zaro munosabati natijasidagina sodir bo'lgan edi. Hozir dialektal xususiyatlarning yo'qolib borish jarayoni faqat yondosh shevalarning o'zaro munosabati natijasidagina emas, balki maktab, vaqtlil matbuot, radio va boshqalar orqali adabiy tilning kundalik va atroflicha ta'siri orqasida ham ro'y bermoqda.

Ma'lumki, o'zbek tili turkiy tillar orasida turli xil sheva va dialektlarga boyligi jihatidan alohida ahamiyatga ega. Shuning uchun bu tilni areal jihatdan o'rganish va uning atlasini tuzish ishini biroz og'irlashtiradi. O'zbek tilini areal o'rganish sheva va dialektlarga xos muhim xususiyatlarni – izoglossalarni aniq qayd etish har bir dialektologlarga ham yetarlicha qiyinchilik tug'diradi. Tilni areal jihatdan o'rganish, avvalo, bir necha bosqichlarda amalga oshiriladi. Birinchidan hududlar bo'yicha sheva elementlari aniqlab chiqiladi (bu borada bir qator ishlar qililib, ushbu soha bo'yicha qilinadigan ishlar yakunlangan desak ham bo'ladi), ikkinchidan o'zbek tilining dialektologik lug'ati tuziladi shundan keyin biz o'z atlasimizni tuzishimiz mumkin.

Hozirgi paytda Xorazm shevalari kartasini (prof. F.A.Abdullayev), Buxoro grupp shevalari kartasini (prof. M.Mirzayev), Namangan grupp shevalar kartasini (A.Aliyev), Qashqadaryo grupp shevalari kartasini (A.Shermatov) tuzish ishlari boshlab qo'yilgan. Bugungi kunda ushbu ishlarni yakunlash bosqichi biz yoshlarning qo'lidadir.

Adabiyotlar:

1. К.А. Салихев. Картография. – М.: Высшая школа, 1982.–Б. 45-104.
2. Муродова Н Ўзбек тили Навоий вилояти шеваларининг лингвоареал талқини. – Тошкент: Фан, 2007. – 193 б.
3. Шерматов А. Лингвистик география нима? –Тошкент: Фан, 1981.– 58 б.
4. Юлдашева Дилором Нигматовна, Назарова Дилноза Гуломовна. Ўзбек тили луғат бойлигининг мустақиллик йилларидаги тараққиёти ва лексикографик муаммолар. – «Сўз санъати» халқаро журнали (ISSN: 2181-9297 DOI: 10.26739/2181-9297 www.tadqiqot.uz) –2021, Том 4 № 3 (2021). DOI <http://dx.doi.org/10.26739/2181-9297-2021-3> – Б. 212-219.
5. <http://library.ziyonet.uz/ru/book/119111> Tilshunoslikka kirish
6. <http://library.ziyonet.uz/ru/book/119110> Hozirgi o'zbek tili

Leksik birliklarning milliy o'zlik ruhini ifodalashdagi roli
(Erkin Vohidov dostonlari asosida)

Adizova Nilufar Istamovna *

10.5281/zenodo.5685064

Annotatsiya. Har bir til ma'lum bir xalqning azaliy qadriyatlarini, an'analari, udumlari, tarixi bilan bog'liq muhim jihatlarni-mentalitetini mujassam etishi bilan o'ziga xos ahamiyat kasb etadi. Ma'lum bir millatda madaniyat belgisi deb qaraladigan ifoda birliklari boshqasi uchun oddiygina muloqot vositasi tarzida namoyon bo'ladi. Ushbu maqolada muayyan maqsadlarda qo'llanuvchi lingvokulturemalar ijodkorning badiiy tafakkur tarzini, millat qiyofasini namoyon etuvchi muhim vosita ekanligi, jumladan, muqobilsiz leksikaning o'zbek millati mentalitetini aks ettiruvchi til birliklari sifatidagi muhim roli Erkin Vohidov dostonlari misolida tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: *ifoda imkoniyatlari, milliy mentalitet, assotsiatsiya, ma'naviy qiyofa, muqobilsiz leksika, millat ruhi*

Lingvomadaniyatshunoslik bugungi kunda muhim sohalardan biri sifatida taraqqiy etmoqda. Uning obyekti madaniyat va tilning o'zaro aloqasi jarayonida, lisoniy va nutqiy birliklarning madaniyat belgisi sifatida tutashgan nuqtasida yuzaga chiqadi. U tilni madaniyat fenomeni, tashuvchisi sifatida o'rganadi. Madaniyatni tildan foydalanuvchi kishilar yaratadi. Muayyan bir millatda madaniyat belgisi deb qaraladigan ifoda birliklari boshqasi uchun oddiygina muloqot vositasi tarzida namoyon bo'ladi. Zero, har bir til ma'lum bir xalqning azaliy qadriyatlarini, an'analari, udumlari, tarixi bilan bog'liq muhim jihatlarni-mentalitetini mujassam etishi bilan o'ziga xos ahamiyat kasb etadi. Zero, "...har qaysi xalq yoki millatning tafakkuri, turmushtarzi, ma'naviy qarashlari o'z-o'zidan, bo'sh joyda shakllanib qolmaydi. Ularning vujudga kelishi va rivojlanishida aniq tarixiy, tabiiy va ijtimoiy omillar asos bo'lishini hammamiz yaxshi bilamiz. Shu ma'noda, xalqimizning turmush va tafakkur tarziga nazar tashlaydigan bo'lsak, boshqalarga hech o'xshamaydigan, ming yillar davomida shakllangan, nafaqat o'zaro muomala, balki hayotimizning uzviy bir qismi sifatida namoyon bo'ladigan bir qator o'ziga xos xususiyatlarni ko'ramiz.

Misol uchun, tilimizdagi mehr-oqibat, mehr-muhabbat, mehr-shafqat, qadr-qimmat degan, bir-birini chuqur ma'no-mazmun bilan boyitadigan va to'ldiradigan iboralarni olaylik. Qanchalik g'alati tuyulmasin, bu iboralarni boshqa tillarga aynan tarjima qilishning o'zi mushkul bir muammo..." [1,8]. Haqiqatan ham, har qanday lisoniy birlik, nutqiy ifodalar muayyan bir millatga xos bo'lgan xususiyatlarni ifoda etadi. Lingvistik madaniyat ob'yekti lingvistika va kulturologiya, etnografiya va psixolingvistika kabi qator fundamental fanlar kesishmasida o'rganiladi. Ayniqsa, badiiy matnlarda muayyan maqsadlarda qo'llanuvchi lingvokulturemalar ijodkorning badiiy tafakkur tarzini ifoda etuvchi, millat qiyofasini namoyon qiluvchi muhim vosita sifatida qo'llanadi. Ular *muqobilsiz leksik birliklar, lakunalar, mifologema, arxiteplar, paremiologik*

* Buxoro davlat universiteti filologiya fakulteti o'zbek tilshunosligi kafedrasini o'qituvchisi

МУНДАРИЖА

Rasmiy ochilish. Tabriklar		
<i>Hamidov O.H.</i>	<i>Rasmiy ochilish</i>	6
<i>Inoyatov A.Sh.</i>	<i>Tibbiyot va til mushtarakligi</i>	8
<i>Daminov M.I.</i>	<i>Til va madaniyat</i>	9
<i>Qahhorov O.S.</i>	<i>Davlat tili - millatning tirik nafasi</i>	10
<i>Xuseynova A.A.</i>	<i>Soha lingvistikasini rivojlantirish – davr talabi</i>	11
<i>Aslonova E.S.</i>	<i>Государственный язык – неотъемлемая часть духовной национальной культуры государства</i>	12
Yalpi majlis ma’ruzalari		
<i>Mengliyev B.R.</i>	<i>Tilshunoslik samara bersin.</i>	15
<i>Abuzalova M.Q.</i>	<i>Lingvistika va tibbiyot hamkorligi ijtimoiy zarurat sifatida</i>	17
<i>Чудакова В.П.</i>	<i>Психология пациента и этика врача</i>	22
<i>Ixtiyarova G.A.</i>	<i>Ginekologik kasallikni ifodalovchi tibbiy terminlar talqini</i>	25
<i>Мўратбек В.Қ.</i>	<i>Professor Q.Жўбанов уеҗбектериндеги сөзтапым негиздери (Q.Жўбанов сөзтапымындаг ‘ы лексикология мәселелери)</i>	27
<i>Adilova S.A.</i>	<i>Tilshunoslik va tibbiyot integratsiyasi (AQSHdagi ayrim universitetlar misolida)</i>	36
<i>Rajabov D.Z.</i>	<i>O‘zbek tilini tadqiq etishda yangicha yondashuvlar</i>	40
1-sho‘ba. Tilshunoslikda til, shaxs, jamiyat munosabatlari tadqiqi muammolari va innovatsion g‘oyalar tizimini shakllantirish istiqbollari		
<i>Ahmedov B.Y.</i>	<i>Rus va o‘zbek tillarida so‘zlarning o‘zaro tobe bog‘lanishi: boshqaruv kategoriyasi</i>	42
<i>Akhmedov A.R. Po‘latova S.M.</i>	<i>O‘zbek shevalarini lingvo-geografik xaritalashtirish</i>	46
<i>Adizova N.I.</i>	<i>Leksik birliklarning milliy o‘zlik ruhini ifodalashdagi roli (Erkin Vohidov dostonlari asosida)</i>	50
<i>Elova D.Q.</i>	<i>O‘zbek tili milliy korpusi uchun so‘zlashuv uslubiga xos so‘zlarni teglash masalasig oid</i>	55
<i>Fayazova D.S.</i>	<i>Methodological approach in teaching process</i>	61
<i>Fayazova D.S. Shirinboyeva B.M.</i>	<i>Empowering languageskills through modern methods</i>	65
<i>Jo‘rayeva D.R. Qo‘shayeva N.E.</i>	<i>O‘quvchilar va aholi imloviy savodxonligini rivojlantirishning dolzarb masalalari</i>	68
<i>Kurbonov A.M.</i>	<i>Tasks of effective use of the uzbek language</i>	71
<i>Mengliyev B.R. Hamroyeva Sh.M. Elova D.Q.</i>	<i>Qirg‘iz va yoqut tili avtomatik morfoligik tahlil vositalari tajribasidan</i>	75
<i>Muxtorov E.M.</i>	<i>Vrach kasbiy mahorati tuzilmasida kommunikativ kompetentlikning o‘rni</i>	79
<i>Мўратбек Б.Қ. Саламат Э.С.</i>	<i>Этнолингвистика – этностық болмысты ұлттық тіл арқылы танып білу(Аймақтық лексика негізінде). Ethnolinguistics- knowledge of ethnic identity through the national language (based on regional vocabulary).</i>	84
<i>Orifjonova F. Orifjonova M.</i>	<i>Critically discussing student teachers' ideas</i>	88

<i>Ortiqova G. H.</i>	<i>Harakat tarzi shakllari va nutq</i>	93
<i>Saduaqas N.A.</i> <i>Ibragimov T.A.</i>	<i>Qazaq tilindegi dybyys saykestigi turaly</i>	97
<i>Sayfullayeva R.R.</i> <i>Abuzalova M.Q.</i>	<i>Til – millat ma'naviyati va madaniyati takomilining bosh masalasi</i>	102
<i>Tosheva D.A.</i>	<i>The use of examples of folklore in the description of the person</i>	104
<i>To'yeva Z.N.</i>	<i>Bayon –o'quvchining yozma nutqini tartibga solish vositasi</i>	111
<i>Salomova M.Z.</i>	<i>The role of teaching speaking through technology</i>	116
<i>Shoimqulova M.Sh.</i>	<i>The integration of technology into language teaching</i>	121
<i>Sharipova F. N.</i>	<i>Integrating technology in teaching listening skills</i>	125
2-sho'ba. O'zbek tili tibbiyot leksikografiyasi va terminologiyasini rivojlantirish ijtimoiy zaruriyat sifatida		
<i>Nazarova S. A.</i>	<i>So'z birikmasi – tibbiy atamalar “bunyodkori”</i>	131
<i>Nazarova D.G.</i>	<i>Lexicographic problems of the uzbek language</i>	136
<i>Rajabov D.Z.</i>	<i>Tibbiy birliklarning elektron lug'atlari xususida</i>	139
<i>Sobirova D.R.</i>	<i>Qisqalik – samarali tibbiy reklama yaratishning muhim omili</i>	141
<i>Toirov G.I.</i>	<i>Shifokor nutqining lingvistik xususiyatlari</i>	146
<i>To'rayeva Sh.</i>	<i>So'z birikmasi tibbiy terminlar tizimida</i>	150
<i>Xamidova G.Y.</i>	<i>Особенности преподавания медицинской терминологии на уроках русского языка как иностранного</i>	153
<i>Xojiyeva M. Y.</i>	<i>Shaxsni tavsiflovchi so'z birikmalarining tibbiyotda qo'llanilishi</i>	157
<i>Yokubova Sh. Y.</i>	<i>Tibbiy matnlarda obyektli birikmalarning voqelanishi</i>	161
<i>Yuldasheva D.N.</i> <i>Chullieva G.T.</i>	<i>Тонина и тон звука как медицинский эфемизм</i>	164
<i>Navro'zova M.G'.</i>	<i>Tibbiy birliklar tadqiqi</i>	172
3-sho'ba. Tibbiyot ta'limida lingvokulturologiya va psixolingvistikaning ahamiyati hamda dolzarbligi		
<i>Ahmadova U.Sh.</i> <i>Bozorova G.Z.</i> <i>Mirjonov N.N.</i>	<i>Tibbiyot sohasida perifrazarlar</i>	174
<i>Абдуллина А.Б.</i>	<i>Мұқағали Мақатаев әңгімелеріндегі психологизм</i> <i>Psychologism in the stories of mukagali Makatayev</i>	179
<i>Adizova Nigora</i> <i>Adizova Nodira</i>	<i>Alisher Navoiyning tibbiy qarashlari</i>	182
<i>Gafurova N.T.</i> <i>Hikmatov N.I.</i>	<i>Значение языка в развитии высшего образования</i>	185
<i>G'aybullayeva N.I.</i>	<i>Tibbiy lingvistik birliklar platformasining amaliy ahamiyati</i>	190
<i>Hayitov Sh.A.</i>	<i>Alisher Navoiy tib ilmi va tabiqlar haqida</i>	195
<i>Haydarova N.A.</i>	<i>The importance of metaphors usage in medical discourse</i>	200
<i>Jumayeva M.</i>	<i>O'zbek xalq maqollarida tibbiy birliklarning qo'llanilishi</i>	204
<i>Kobilova F.T.</i>	<i>The problems of research on methods of foreign filology teaching with innovative approach</i>	207
<i>Raximov M. M.</i>	<i>Linguotherapy as the method of treatment</i>	211
<i>Xalikova M.X.</i> <i>Teshayeva M.Sh.</i>	<i>Shoshiyning tibbiyot ilmiga bag'ishlangan “qonuni bositiy” asarida mavjud ayrim tibbiy atamalarning lingvistik tahlili</i>	214
<i>Niyozova M.F.</i>	<i>Davriy nashrlarda tibbiyotga oid tasviriy vositalarning</i>	218

	<i>qo'llanilishi</i>	
4-sho'ba. Tibbiy birliklarning lingvopoetik tadqiqi		
Yusupova D.Y.	<i>Tilshunoslikda evfemizm hodisasi talqini (H.Xudoyberdiyeva she'rlari asosida)</i>	222
Қалиев Е.М.	<i>«Ант» драмалық дастанының тарихи және фольклорлық негізі Historical and folklore basis of the dramatic saga "The Oath"</i>	228
Yuldasheva M.M.	<i>Tibbiy pedagogik yo'nalish talabalarida milliy an'analar asosida bag'rikenglikni rivojlantirish</i>	232
5-sho'ba. Amaliy filologiyani rivojlantirish - davr talabi		
Ashurbayeva R.Q.	<i>Yosh avlodda tibbiy madaniyatni rivojlantirishda ona tili fanining ahamiyati</i>	237
Istamova S. I.	<i>Taqlid so'zlarning tibbiyotda qo'llanilishi</i>	241
Qobilova A.B.	<i>O'zbek va ingliz tili tibbiy perifrazalarining kognitiv-morfologik xususiyatlari</i>	245
Toshtemirova S.	<i>Tibbiyot lingvistikasi: vujudga kelishi, dolzarbligi, maqsad va vazifalari</i>	248